

August Šenoa u Viencu broj 52 od 25. prosinca 1880.

Palača naše akademije znanosti i umjetnosti

Jedna od najljepših sgrada glavnoga našega grada, palača je akademije znanosti na Zrinskom trgu, očit svjedok narodne požrtvovnosti i sviesti. Odkako je nemila ruka udesa toliko silno ošinula Zagreb pohodismo tu sgradu po više puti. Prvi dan pokaza doduše nešto štete, ali kašnji dani otvorile nove rane. Sgrada, hvala bogu, nije ruševna, ali kvara ima mnogo i premnogo. Stupovlje ostalo je doduše nedirnuto, kao i glavni zidovi, ali je mnogo obluka, svodova i poriečnih zidova izpučano, a i okvir staklenog krova morat će se radikalno popraviti. Nemožemo toga nikako prešutiti. Troškovi gradjevini nisu još posve namireni, akademija nesmije dirati u svoju glavnicu, prihod akademije posvećen književnim radnjama. Nemožemo ni podvojiti, da će i zemlja doprinjeti dio za popravak toga hrama znanosti i umjetnosti, jer bi grehota do toga bila, napuštat toliki liep spomenik narodne samosvesti, jer je napokon i akademija zavod, koji se proteže na cielu zemlju, štetu koju pretrpi ta liepa palača, pretrpila je ciela Hrvatska, a s druge strane nesmije se obustaviti radnja duševna toga važnoga zavoda. Neznamo, što se u tom misli, ali znamo, da nije dosele jošta ništa odlučeno. Budi i nam dozvoljeno u tom reći riečcu. Sa svih strana Evrope teku milodari u Zagreb za one, koji su potresom postradali. Ti darovi u prvom redu idu dakako ponajprije one žitelje, koji je eksistencija gotovo uništena ili barem težko ozlijeđena. Zatim pak valja pomisliti i na javne sgrade i zavode, koji su oštećeni a po njima cieli narod. I ti zavodi su takvi stradaoci. Neki dnevnik je posve dobro iztaknuo, da je na odbor za podporu navalila ciela vojska dvorkinja, težaka, siromaka, da iztisnu nekoliko forinti. Većinom su to ljudi, kako na svoje oči vidjesmo, koji nisu ništa izgubili, jer ništa neimaju već ih občina podupire, bezobrazno grnu ti ljudi na vjećnicu, pa služe kadkad i varkom. Bog zna, da ima u nas srdca, ali svjet nedaje te milodare siromakom, koje zagrebačka občina i onako hrani, već onim, koji su od potresa postрадali. Preporučamo odboru u tom što veću pažnju i štednju, molimo ga, neka nametnike tjera od sebe, pa neka se dielec sjeti i naših zavoda, neka se navlaš sjeti i naše akademije, kojoj bi se svakako morala dati podrška. Ona je stradala, njoj toga treba. To nije paradokson, već živa istina. Mi opetujemo gospodi, koja o tom odlučiti imaju i opet i baš u tom nesretnom času: Narod nežive samo o hljebu. To je nepobitna istina, s koje mora odoljeti i svaka najmanja antipatija.